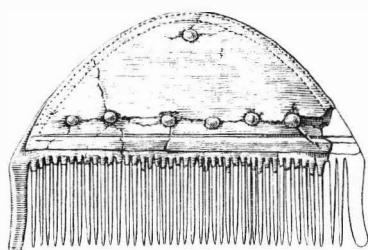

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1969

BRNO 1971

jsou zastoupeny úlomky oranžových džbánů a amfor, jakož i mís s tzv. resatovskou glazurou. Pro datování sídlištního celku není bez významu nález železné spony s válcovitou hlavicí, jejíž lučík byl zdoben inkrustací, provedenou ozdobným drátkem z jiného kovu (stříbro?).

Na polích v okolí naleziště bylo nasbíráno větší množství střepového materiálu, v němž kromě ukázek barbarského hrncířství vynikají zlomky provinciálních prstencových misek, oranžové keramiky i provinciálního užitkového zboží, reprezentovaného drsnými tenkostennými hrnci s pásy rytých vodorovných linii v podhrdlí.

Zwei neue Objekte in der römerzeitlichen Siedlung bei Ladná (Bez. Břeclav). Im April 1969 führte die Zweigstelle Brno des Archäologischen Instituts der Tschechoslowakischen Akademie der Wissenschaften eine Rettungsgrabung in der Sandgrube auf der Flur „Kerchová“ unweit der Gemeinde Ladná, Bez. Břeclav, durch. Man erschloß hier zwei Siedlungsobjekte, von denen das eine nicht sehr groß war und Keramik von jüngerem Gepräge lieferte. In dem zweiten Siedlungsobjekt erkannte man ein Grubenhaus vom üblichen Typus mit sechs Tragpfosten. Neben Keramikfragmenten von heimischer wie provinzialrömischer Herkunft ist für die Datierung der Hütte der Fund einer eisernen Einsprossenfibel mit Inkrustation auf dem Bügel (Almgren 126), von ungemeiner Bedeutung.

Bei der Begehung der Felder in der Nähe der Fundstelle gewann man eine größere Anzahl Keramikscherben, die ebenfalls der römischen Kaiserzeit zugehörig sind.

PŘÍRŮSTKY MORAVSKÝCH NÁLEZŮ Z DOBY ŘÍMSKÉ ZA ROK 1969

IVAN PEŠKAŘ, AÚ ČSAV Brno

(Tab. 21–22)

Hloubením příkopů pro potrubí, kladené na pravém břehu Dyje východně od bývalé cihelny v Nejdku, okr. Břeclav, byla proříznuta také kulturní vrstva na známém sídlišti z doby římské. Ve vyryté zemině byly nalezeny střepy germánské i provinciální keramiky. K ukázkám domácích výrobků patří zlomky, ve kterých je možno rozpoznat zbytky hrnce s vyhnutým okrajem, terinovité nádoby s odsazeným prohnutým hrdlem, misky s válcovitým hrdlem a tvarově neurčitelné střepy, zdobené hřebenovými obloučky, vtláčenými kroužky a tuhováním nebo zdrsňováním povrchu, z importovaného provinciálního zboží se zachovaly úlomky světle oranžové keramiky.

Podobný výsledek přinesl sběr i na sídlišti v trati „U topolů“ severovýchodně od Milovic, okr. Břeclav. Podzimní orbu byly na povrch polí vyneseny kromě kostěného šídla i části nádob s vyhnutým okrajem, misek se zataženým okrajem, odlomené kolinkovité ucho a střepy hlazené i drsné keramiky, zdobené hřebenem rytými obloučky, nehtovými vrypy, mřížováním, rytými trojúhelníky, vyplňenými vrypy, bradavkami a tuhovým leštěním, z provinciálních, na kruhu vytáčených výrobků zbyly jemné i zrnité keramické fragmenty světle oranžové a šedé barvy.

Ve středomoravské oblasti se objevily nové nálezy v katastru Hulína, okr. Kroměříž, kde byl při melioračních pracích rozrušen objekt s vrstvou mazanice a zlomky keramiky z doby římské, mezi nimiž je střep z tuhované nádoby, zdobené hřebenovými obloučky, přepálené části vrchlíkovité, žlábkovité zdobené misky a svisle žlábkované nádobky, a zbytky jiných tvarů.

V Mořicích, okr. Prostějov, byla průkopem pro základy kravína JZD, budovaného na mírném návrší východně od obce, odkryta část jámy z nečetnými předměty z doby římské. Z charakteristických náležů stojí za povšimnutí střep, zdobený řadami šikmých vrypů, ohrazených vodorovnými rýhami, malý úlomek provinciální, na kruhu robené oranžové nádoby s červeným nátěrem na vnější straně, třívrstvý, železnými nýty spojený parohový hřeben s obloukovitým držadlem, zdobeným na obou stranách kolem okraje dvojitou řadou tečkovitých vpichů, a nedohotovená parohová destička obloukovitě ukončeného držadla jiného hřebene. Přítomnost trojvrstvého hřebene, který podle typologického třídění S. Thomasové patří k 1. variantě typu I., zdobené motivem skupiny C,¹ svědčí pro datování objektu do 3. století n. l.

Poznámka:

¹ S. Thomas, Studien zu den germanischen Kämmen der römischen Kaiserzeit. Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege 8, 1960, 77–94.

Römerzeitliche Neu funde aus Mähren im Jahre 1969. Durch Lese funde und Rettungsgrabungen gewann man 1969 einigemal Funde aus Siedlungen der römischen Kaiserzeit. Die nicht allzu reichen Funde stammen aus den Siedlungen in Nejdek, Bez. Břeclav, aus Milovice, Bez. Břeclav, aus Hulín, Bez. Kroměříž, und Mořice, Bez. Prostějov. Während die ersten drei Fundstellen auschließlich

Tonware, vor allem Bruchstücke der gebräuchlichen germanischen Keramik lieferten, die Kammstrichbögen, Fingernageleindrücke, eingedrückte Ringe, Warzen, Rillen, Gittermuster oder stichgefüllte geritzte Dreiecke schmücken, in weitgehend geringerem Maße dann Scherben der Dreh scheibengefäße aus feinem oder körnigem, hellem gelbrotem oder grauem Ton, die sich allesamt in den Rahmen der älteren römischen Kaiserzeit einfügen, fand man im Inventar der Grube von Mořice neben Keramikscherben einen nicht volledeten Kammgriff aus Geweih und einen Dreilagenkamm aus Geweih, der nach der typologischen Gliederung von S. Thomas¹ zum Typ I, Var. 1 gehört und das Verzierungsmotiv der Gruppe C trägt. Dieser Kamm spricht für die Datierung des Objekts in das 3. Jahrhundert u. Z.

VÝZKUM STAROSLOVANSKÉHO SÍDLIŠTĚ

V PŘÍTLUKÁCH

(okr. Břeclav)

MARIE KOSTELNÍKOVÁ, AÚ ČSAV Brno

V roce 1969 pokračoval výzkum staroslovanského sídlíště na katastru obce Přítluky (okr. Břeclav) v blízkosti žárového pohřebiště s nádobami pražského typu. Plocha 600 m² byla odkryta a prozkoumána ve dvou sondách, z nichž jedna se rozkládala na východ od plochy zkoumané v předešlých letech, druhá navazovala na dřívější výzkum po jeho západní straně mezi ním a užší sondou z roku 1968. Zde byla také odkryta malá polozemnice o ploše cca 8 m², v jejímž rozpadlém ohništi byla nalezena spodní část hrubé, v ruce robené nádoby. K šesti podobným objektům z výzkumu minulých let přibyl tedy další, sedmý. Chaty byly chudé, postrádaly další průvodní materiál přesnéji je datující.

Kromě materiálu, vztahujícího se k vytčenému úkolu, byla zde odkryta silná kulturní vrstva s nálezy neolitickými, mohylovými, z období římského a slovanská hradíštní keramika. (Výzkum mladohradištního osídlení však byl znemožněn tím, že jde o inundační území, kde humusovitá vrstva záplavových kalů smývá nejen rozdíly kulturních vrstev, ale i obrysů jednotlivých objektů.)

Die Ausgrabung der altslawischen Siedlung in Přítluky (Bez. Břeclav). Die Ausgrabung der altslawischen Siedlung in Přítluky setzte 1969 auf einer Fläche von 600 m² fort. Man traf eine mächtige Kulturschicht und Objekte aus dem Neolithikum, der Hügelgräberkultur, der römischen Kaiserzeit und slawischen Periode an. Den wichtigsten Fund dieser Grabungsetappe stellt das Grubenhaus mit altslawischer Keramik dar. Uns sind nun von dieser Siedlung insgesamt 7 altslawische Grubenhäuser bekannt geworden.

VORBERICHT ÜBER DIE ERGEBNISSE DER SECHZEHNTEN GRABUNGSKAMPAGNE IN MIKULČICE

(Bez. Hodonín)

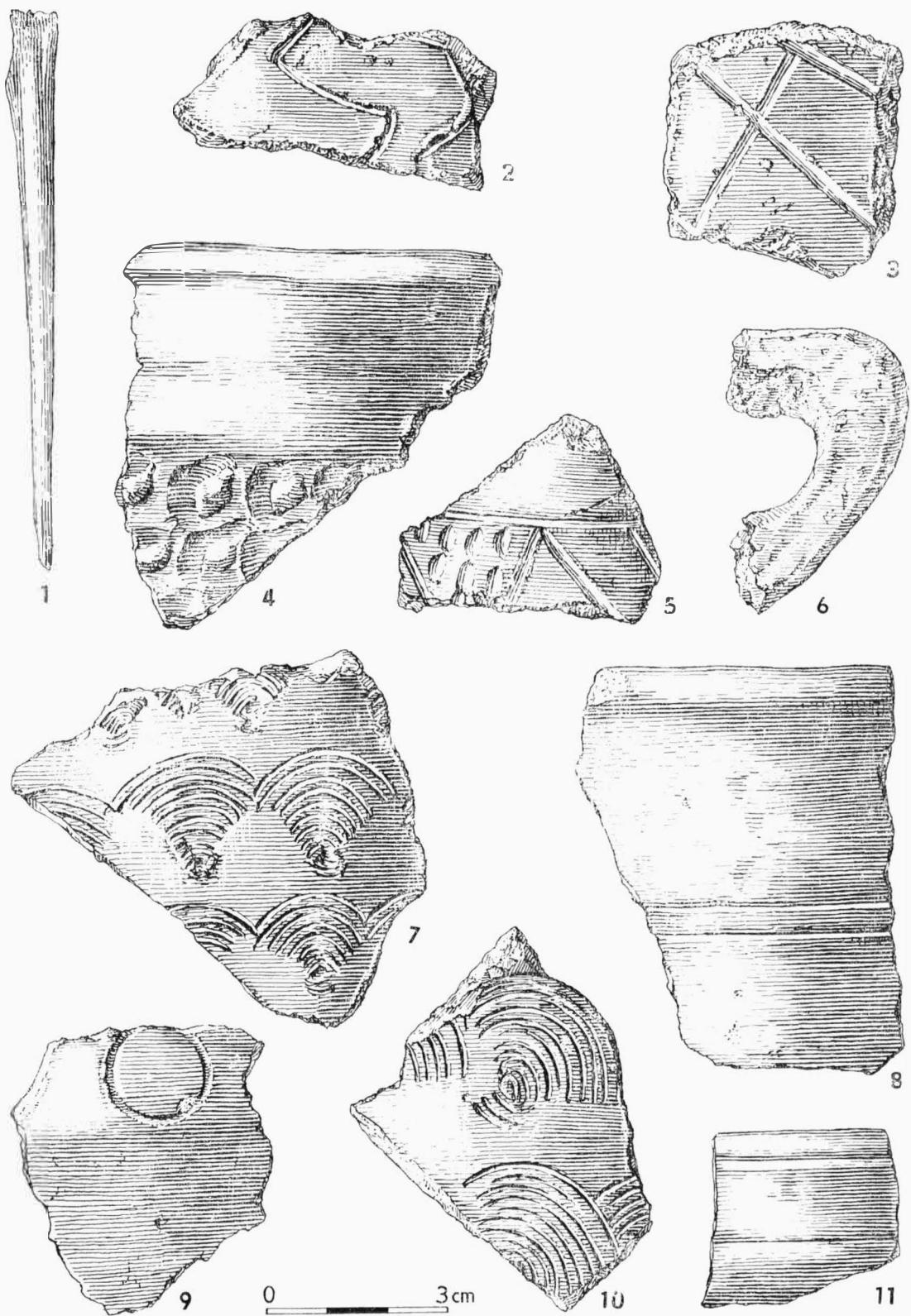
ZDENĚK KLANICA, AÚ ČSAV Brno

(Tab. 23–26)

Im Rahmen der von Prof. J. Poulik geleiteten Plangrabung im slawischen Burgwall „Valy“ bei Mikulčice wurden an verschiedenen Stellen des ausgedehnten Areals im Jahre 1969 Ausgrabungen durchgeführt. Die im umrissenen Gelände erschlossenen Komplexe gehören thematisch unterschiedlichen Gruppen an.

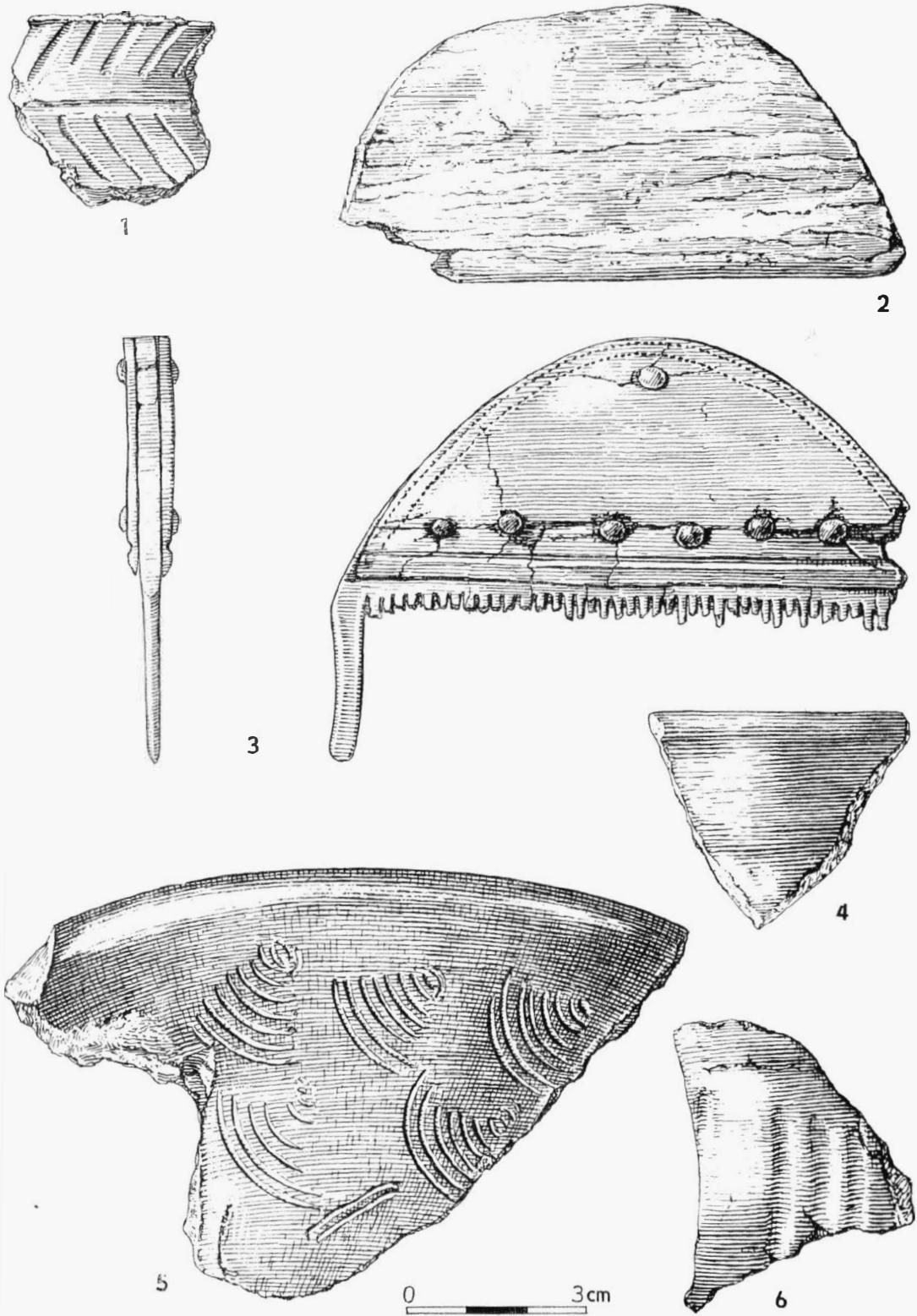
I.

Westlich der IV. Kirche untersuchte man den an die früher erforschte Fläche anschließenden Teil der Palisade, die zu der hölzernen Umwehrung des Raums um die IV. Kirche gehört. Wir deckten hier insgesamt 16 Quadrate von 5 m Seitenlänge ab (21/-4 bis -6, 22/-2 bis -6, 23/-5, -6). Zwei parallellaufende Pfostenlöcherreihen teilten die Grabungsstelle in zwei unterschiedliche Abschnitte. Knapp unter der 20 cm mächtigen Ackerkrume breitete sich südlich von der Pfostenlöcherlinie ein verhältnismäßig kompakter Steinschutthorizont aus, der im großen und ganzen die südliche Pfostenlöcherreihe respektiert. Nördlich der Palisade lag 20 cm unter der Oberfläche eine

Tab. 21

1–7 Milovice (okr. Břeclav); 8–11 Nejdek (okr. Břeclav). Nálezy ze sidlišť z doby římské. — Funde aus kaiserzeitlichen Siedlungen.

Tab. 22

1–3 Mořice (okr. Prostějov), 4–6 Hulin (okr. Kroměříž). Nálezy ze sidlišť z doby římské. — Funde aus kaiserzeitlichen Siedlungen.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1969

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc.

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský

Překlady: H. Plátková, dr. R. Tichý

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, B. Ludikovská, R. Skopal

Na titulní obálce: Kostěný hřeben z doby římské z Mořic (okr. Prostějov)

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodleně